

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Kultūras un izglītības komiteja

PAGaidu
2005/0268(CNS)

28.2.2006

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko noslēdz UNESCO konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (5099/1/06 – KOM(2005)0678 – C6-0025/2006 – 2005/0268(CNS))

Kultūras un izglītības komiteja

Referente: *Christa Prets*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

- * Apspriežu procedūra
nodoto balsu vairākums
- **I Sadarbības procedūra (pirmais lasījums)
nodoto balsu vairākums
- **II Sadarbības procedūra (otrais lasījums)
*nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopējo nostāju
Parlamenta deputātu vairākums, lai noraidītu vai grozītu kopējo
nostāju*
- *** Piekrišanas procedūra
*Parlamenta deputātu vairākums, izņemot gadījumus, kas minēti
EK līguma 105., 107., 161. un 300. pantā un ES līguma 7. pantā*
- ***I Koplēmuma procedūra (pirmais lasījums)
nodoto balsu vairākums
- ***II Koplēmuma procedūra (otrais lasījums)
*nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopējo nostāju
Parlamenta deputātu vairākums, lai noraidītu vai grozītu kopējo
nostāju*
- ***III Koplēmuma procedūra (trešais lasījums)
nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopīgo projektu

(Norādīto procedūru izvēlas atkarībā no Komisijas ierosinātā juridiskā pamata)

Grozījumi normatīvā tekstā

Parlamenta grozījumos izmaiņas ir ***treknā slīprakstā***. Teksts *parastā slīprakstā* tehniskajiem dienestiem norāda tās normatīvā teksta daļas, kurās ir ierosināti labojumi galīgajam teksta variantam (piemēram, nepārprotami kļūdainas teksta daļas vai to izlaidumi kādā no valodām). Šie labojumu ierosinājumi jāapstiprina attiecīgajiem tehniskajiem dienestiem.

SATURS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS **Error! Bookmark not defined.**

PASKAIDROJUMS **Error! Bookmark not defined.**

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

**par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko noslēdz UNESCO konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu
(5099/1/06 – KOM(2005)0678 – C6-0025/2006 – 2005/0268(CNS))**

(Apspriežu procedūra)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā priekšlikumu Padomes lēmumam (KOM(2005)0678)¹,
 - ņemot vērā *UNESCO* Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu, ko noslēdza *UNESCO* ģenerālkonferencē 2005. gada 20. oktobrī Parīzē,
 - ņemot vērā EK Līguma 300. panta 2. punkta pirmo daļu, 89., 133., 151., 181. un 181.a pantu,
 - ņemot vērā EK Līguma 300. panta 3. punkta pirmo daļu, saskaņā ar kuru Padome apspriedās ar Parlamentu (C6-0025/2006),
 - ņemot vērā Reglamenta 51. pantu un 83. panta 7. punktu,
 - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu,
1. atbalsta *UNESCO* Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu noslēgšanu,
 2. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem un *UNESCO*.

¹ OV C ..., ..., lpp.

PASKAIDROJUMS

Eiropas Parlaments un *UNESCO* Konvencija

Savā 2004. gada 14. jūnija rezolūcijā „par kultūras daudzveidības aizsardzību un veicināšanu – Eiropas reģionu un tādu starptautisku organizāciju kā *UNESCO* un Eiropas Padome loma” un 2005. gada 14. aprīļa rezolūcijā „par darbu pie Kultūras un māksliniecisko izpausmju daudzveidības aizsardzības konvencijas” Eiropas Parlaments uzskatīja par būtiski svarīgu starptautiskajās tiesībās atzīt kultūras daudzveidību un noslēgt *UNESCO* Konvenciju, kā arī iestājās par kultūras produktu un pakalpojumu divējādo dabu – to kultūras un ekonomiskajiem aspektiem.

Eiropas Parlaments atzinīgi vērtēja Padomes vēlāk pieņemto lēmumu piešķirt Eiropas Komisijai pilnvaras sarunās ar *UNESCO* pārstāvēt Eiropas Kopienu. Tas arī apsveica Komisiju un Padomi par šo pilnvaru izmantošanu, kas ļāva Komisijai sarunās par konvenciju pārstāvēt Eiropas Kopienu un 25 tās dalībvalstis un paātrināt sarunu procesa norisi.

Kultūras komiteja vairākkārt ir pievērsusies sarunu gaitai un Komisijas ieguldījumam šajās sarunās, kā arī aicinājusi ES dalībvalstis ratificēt konvenciju.

Konvencijas pieņemšanas posmi

Šī konvencija ir tapusi ilga briešanas perioda un asu diskusiju rezultātā. Raugoties no Eiropas Kopienas viedokļa, ir vērts atskatīties uz svarīgākajiem posmiem tās pieņemšanā.

1. *UNESCO* 2001. gada 2. novembra Vispārējā deklarācija par kultūras daudzveidību;
2. No 2003. gada decembra līdz 2004. gada maijam notika neatkarīgu ekspertu sanāksmes, lai izstrādātu konvencijas pirmo provizorisko projektu;
3. Pēc 2004. gada septembra ir notikusi virkne starpvaldību sanāksmju, lai pabeigtu izstrādāt konvencijas pirmo provizorisko projektu un ziņojumu;
4. Padomes 2004. gada 16. novembra lēmums piešķirt Komisijai pilnvaras Kopienas vārdā veikt sarunas par tām *UNESCO* konvencijas projekta daļām, kas attiecas uz Kopienas kompetences jomām;
5. Konvencija tika pieņemta 2005. gada 20. oktobrī Parīzē *UNESCO* ģenerālkonferencē.

Jauns starptautisko tiesību instruments

UNESCO konvencijas projekta uzdevums ir sekmēt un aizsargāt kultūras un māksliniecisku izpausmju daudzveidību, kā arī veicināt kultūras politiku izstrādi un pieņemšanu un atbilstīgu pasākumu veikšanu, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību un atbalstītu plašākas starptautiskas kultūras apmaiņas;

Konvencijā starptautiskā līmenī ir atzītas valstu un valdību suverēnās tiesības veidot un īstenot tādu kultūras politiku, kas ļauj attīstīties dažādām to kultūras nozarēm.

Konvencijā atzīts, ka kultūras daudzveidību stiprina brīva ideju plūsma, kā arī atzīts domas brīvības un plašsaziņas līdzekļu daudzveidības svarīgums. Konvencija atzīst valstu tiesības pieņemt audiovizuālās jomas politiku un veicināt savas audiovizuālās nozares attīstību. Tā atzīst sabiedrisko raidorganizāciju nozīmi kultūras daudzveidībā un plašsaziņas līdzekļu plurālismā.

Konvencijā uzsvērta saikne starp kultūru, attīstību un dialogu, un, raugoties no plašāka – ilgtspējīgas attīstības viedokļa, ar to ir izveidots jauns starptautiskās sadarbības pamats.

Atzīstot, ka ar kultūras produktu un pakalpojumu palīdzību tiek izplatītas vērtības un popularizēta identitāte, Konvencija atzīst, ka tie stāv pāri komercijai un atzīst valstu un starptautisko kultūras politiku.

Tādēļ ir jāuzsver, ka ar citiem līgumiem un starptautiskiem nolīgumiem nesaistītā Konvencija papildina kultūras politiku, paredzot, ka sarunu un/vai līgumslēdzējām pusēm ir jāņem vērā kultūras daudzveidības mērķi.

Konvencija tiks izmantota arī par starptautisku forumu, kurā apspriest draudus kultūras izpausmju daudzveidībai un tām neaizsargātajām kultūras politikas jomām, kas to atbalsta, un nākotnē veicinās sadarbību ar tām valstīm, kas cenšas panākt savas kultūras nozares noturīgumu.

Ratifikācijas process un stāšanās spēkā

Konvencija stāsies spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad to būs ratificējušas visas 30 parakstītājvalstis.

Referente vēlas uzsvērt, ka, ja liels skaits pušu ātri ratificēs Konvenciju, tā stāsies spēkā un ieņems tai pienākošos vietu starptautiskajā tiesību sistēmā, un līdz ar to tiks atzīti tās mērķi un līdzekļi šo mērķu sasniegšanai.

Ja Eiropas Kopiena un visas 25 tās dalībvalstis pēc iespējas ātrāk ratificēs *UNESCO* konvenciju, tā būs ne tikai garantija, ka šī konvencija stāsies spēkā, bet arī nozīmīgs politisks signāls par to, cik kultūras daudzveidība ir svarīga Eiropai.

Tādēļ referente ļoti atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija 2005. gada 21. februārī (divus mēnešus pēc tam, kad konvenciju pieņēma *UNESCO* ģenerālkonference) pieņēma Padomes lēmuma priekšlikumu, kas paver iespēju Kopienai ratificēt šo konvenciju.

Fakts, ka Eiropas Kopiena ir apstiprinājusi konvenciju, ir jāuzskata par aicinājumu dalībvalstīm paātrināt savas iekšējās ratifikācijas procedūras.

Ņemot vērā to, ka 2006. gada 18. maijā Izglītības un kultūras padome pieņems Padomes lēmumu par *UNESCO* konvencijas noslēgšanu, referente uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt un veicināt ātru konvencijas ratifikāciju dalībvalstīs un tādēļ aicina Austrijas prezidentūru un Komisiju aktīvi sekmēt konvencijas ratifikāciju dalībvalstīs.

Referente arī uzskata, ka ir svarīgi, lai Eiropas iestādes un dalībvalstis veicinātu konvencijas

ratifikāciju trešās valstīs, jo tādējādi palielinātos konvencijas pušu skaits un tā kļūtu par svarīgu starptautisku aktu.

Eiropas Kopienas un dalībvalstu kopēja ratifikācija

Nepieciešama kopēja Kopienas un dalībvalstu konvencijas ratifikācija.

Konvencijas 27. pants paredz, ka Eiropas Kopiena var kļūt par tās līgumslēdzēju puši un aktīvi darboties ar konvenciju saistītās iestādēs, sevišķi konvencijas 22. pantā paredzētajā līgumslēdzēju pušu konferencē.

Konvencijas 26. pantā ir paskaidrots, ka ir nepieciešama valstu ratifikācija, pieņemšana un apstiprināšana, kurai jānotiek saskaņā ar attiecīgām valstu konstitūcijās paredzētām procedūrām.

Sarunās ar *UNESCO* Eiropas Savienība pauda kopēju nostāju

Uzsverot to, ka sarunās par konvenciju Kopienas pārstāvēja Komisija, dalībvalstis – Padomes prezidentūra un ka pirmo reizi sarunās ar *UNESCO* Eiropas Savienība pauda kopēju nostāju, ātra ratifikācija ES ir loģisks turpinājums Kopienas aktīvajai dalībai sarunās un konkrēts pierādījums tam, ka Eiropas Savienība vēlas sekmēt kultūras daudzveidības principa ievērošanu starptautiskā līmenī.

Konvencijas ietekme uz Eiropas Savienību

Šī ir pirmā šāda veida starptautiska konvencija, un tā nodrošina pamatu kultūras jautājumu pārvaldībai visā pasaulē, tādēļ tā skar atsevišķus *acquis communautaire* aspektus. Tā skar jo īpaši tādas jomas kā tirdzniecības politiku, personu brīva pārvietošanās un preču un pakalpojumu brīva aprīte Eiropas Savienībā, audiovizuālā un plašsaziņas līdzekļu politika (proti, direktīvu "Televīzija bez robežām" un plašsaziņas līdzekļu programmu), kā arī politikas virzienus attīstības jomā.

Jo īpaši ņemot vērā starptautiskus nolīgumus, referente aicina Eiropas Kopienas neliberalizēt audiovizuālos un kultūras pakalpojumus un ievērot 1999. gadā Padomei piešķirto mandātu, kas paredz, ka „tāpat kā Urugvajai sarunu kārtā arī nākamajā PTO sarunu kārtā Eiropas Savienība darīs visu iespējamo, lai Kopienai un tās dalībvalstīm nodrošinātu iespēju saglabāt un veidot savu kultūras un audiovizuālās jomas politiku, lai saglabātu savu kultūras daudzveidību.”

Konvencijas ieviešana

Eiropas Parlaments vērtīgi sekos *UNESCO* konvencijas ieviešanai Eiropas Kopienā un dalībvalstīs.

Referente jo īpaši uzsver, ka ir svarīgi un nepieciešams stingri uzraudzīt to, kā Konvenciju ievieš valdības, līgumslēdzējas puses un pilsoniskā sabiedrība un aicina Komisiju sadarbībā ar Eiropas Parlamentu izveidot konvencijas ieviešanas uzraudzības procedūru.

Referente vērš īpašu uzmanību uz pilsoniskās sabiedrības nozīmīgo lomu kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzībā un veicināšanā. Referente aicina pilsonisko sabiedrību aktīvi iesaistīties konvencijas mērķu sasniegšanā.

Visbeidzot, referente aicina Padomi un Komisiju šajā procesā pilnībā iesaistīt Eiropas Parlamentu un informēt to par visiem pasākumiem, ko paredzēts veikt saistībā ar *UNESCO* konvenciju.